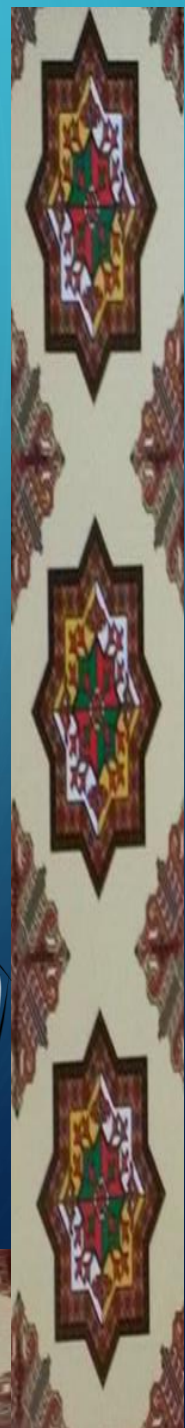

TÜRKMEN TÜRKÇESİ

TÜRKMEN TÜRKGÇESİ

TÜRKMENCE OKUMA VE ANLAMA İLE İLGİLİ DERSLER

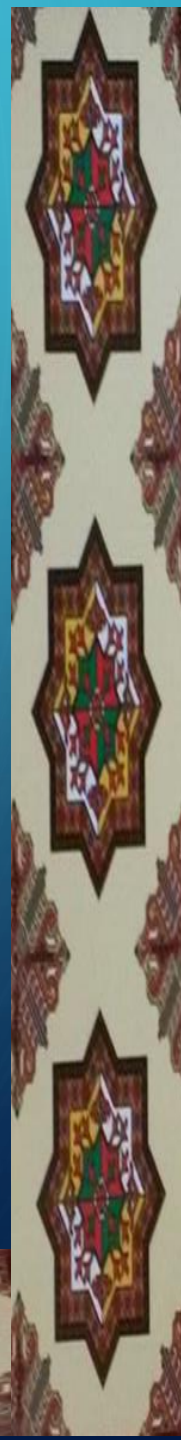
TL 2043 TÜRKMEN TÜRKGÇESİ OKUMA-ANLAMA I
(TÜRKMEN TÜRKİSH READING COMPRHENSION I)

TL 2048 TÜRKMEN TÜRKGÇESİ OKUMA-ANLAMA II
(TÜRKMEN TÜRKİSH READING COMPRHENSION II)

TÜRKMEN TÜRKÇESİ

TÜRKMENCE OKUMA VE ANLAMA İLE İLGİLİ DERSLER

**DÜŞÜNMEK
ÜÇİN**

OKAP BİLMELİ

DIŇLAP BİLMELİ

AŇLAP BİLMELİ

Ders Kodu	Yarıyıl	Ders Adı	T/U/L	Türü	Öğretim Dili	AKTS
TL 2043	1	Türkmen Türkçesi Okuma-Anlama I	2		Türkmençe	3

Dersin amacı,

- öğrencinin kendisiyle,
- ailesiyle,
- çevresiyle ve
- özel günlerle

ilgili metinleri okuma anlama becerilerini geliştirmektir.

EDEBİYATLAR VE DİĞER KAYNAKLAR

- BABAYEV, K., (1972) Türkmen Diliniň Praktiki Stilistikası. Aşgabat.
- BABAYEV, K., (1982) Resmi Dokumentleriň we İş Kagyzlaryň Dil Medeniyeti. Aşgabat.
- BABAYEV, K., (1983) Diliň Obrazlı Şerişdeleri. Aşgabat.
- BABAYEV, K., (1983) Dokumentleriň we İş Kagyzlarynyň Türkmen Dilinde Yazılışy. Aşgabat.
- BABAYEV, K., (1983) Türkmen Diliniň Stilistikası. Aşgabat.
- BABAYEV, K., (1989) Türkmen Diliniň Stilistikası. Aşgabat.
- GELDİMİRADOV, A., (1983) Türkmen Edebi Dilinde Variantlaşma. Aşgabat:Ilım.
- NEPESOV, G., (1993) Türkmen Edebi Diliniň Publisistik Stili. Aşgabat.
- NIYAZOV, S., (1994) Stilistikany Öwretmegiň Esasları. Aşgabat.
- ŞIHIYEVA, O., (1996) Türkmen Dili ve Sözleyiş Sungatı.
- TÄÇMİRADOV, T., (1976) Türkmen Edebi Diliniň Orfografiyasynyň Sovet Dövründe Formirlenişi. Aşgabat.
- TÄÇMİRADOV, T., (1978) Türkmen Diliniň Orfoepik Sözlügi. Aşgabat.
- TÄÇMİRADOV, T., (1979) . Dil Medeniyetiniň Meseleleri. Aşgabat.
- TÄÇMİRADOV, T., (1979) Türkmen Sözleyiş Medeniyeti Boyunça Oçerkler. Aşgabat.
- TÄÇMİRADOV, T., (1980) Sözleyiş Medeniyetiniň Aktual Meseleleri. Aşgabat.
- TÄÇMİRADOV, T., (1988) Türkmen Sözleyiş Medeniyetiniň Käbir Meseleleri. Aşgabat.
- JANOS SİPOŞ (2012) TÜRKMEN KÜLTÜREL ARAŞTIRMALARI CD-I,II
- TÜRKMEN RADİYO OYUNLARI (2011) Türkmen Türkçesinde CD-I,II
- GARABAYEV, B., (1994) Türkmençe-Türkçe Gepleşik Sözlügi. Aşgabat: Gözyetim.
- GÜCÜKOV, S., (1997) Alkışlar-Dilegler Sözlügi. Aşgabat.
- DURDIYEV, H., (1993) Güzellik: Estetiki Söhbet. Aşgabat: Magarif.
- SARIYEV, B., (1994) Türkmen Sözleyişiniň Altın Sözlügi. Aşgabat:Magarif.

OKUMA-ANLAMA

SYÝASAT BILEN BAGLANÝŞYKLY TEKSTLER

13-nji hepde üçin tekstleri tapyň:

«TÜRKMENISTANDA ADAM HUKUKLARYNYŇ KÄMILLEŞMEGI»

OKUMA-ANLAMA

TÜRKMENISTANDA ADAM HUKUKLARYNYŇ KÄMILLEŞMEGI

Berkarar döwletimiziň bagtyýarlyk döwründe milli kanunçylygyň we halkara umumy ykrar edilen kadalaryň esasynda raýatlaryň hukuklaryny hem-de azatlyklaryny goramak ýurdumyzyň döwlet syýasatynyň ileri tutulýan ugurlarynyň biridir. Jemgyýetiň we şahsyýetiň deňagramly, sazlaşykly ösmegini ýola goýmak, olaryň bähbitleriniň, maksatlarynyň sazlaşygyny gazanmak ýurdumyzy ösdürmegiň esasy meseleleriniň biridir.

OKUMA-ANLAMA

Adam hukuklary her bir raýat jemgyýetini gurýan ýurduň esasy ýörelgesidir. Her bir adamyň hukuklaryny we azatlyklaryny goramak, şol bir wagtda jemgyýetde her bir adamyň hukuklarynyň hem-de azatlyklarynyň kepiliniň hakyky ulgamyny döretmek, hukuk döwletini gurmagyň esasy şertidir. Türkmenistanyň hormatly Prezidenti Gurbanguly Berdimuhamedow: «Ýurdumyzda demokratiýany dabaralandyrmak, adamyň hukuklaryny we azatlyklaryny goramak Berkarar döwletimiziň esasy wezipeleriniň biridir. Ata-Watanymyzy dünýäde iň bagtly adamlaryň ýaşaýan mekanyna öwürmek biziň baş maksadymyzdyr» diýip, belläp geçýär.

OKUMA-ANLAMA

Adam hukuklarynyň we azatlyklarynyň goragynyň üpjün edilişi döwletimiziň Esasy Kanuny bolan Konstitusiýamyzda hem aýdyň görkezilýär. Türkmenistanyň Konstitusiýasy— ýurdumyzyň syýasy sütünlerini, döwlet häkimiýet edaralaryny, saýlaw ulgamyny, adamyň we raýatyň hukuklaryny hem-de azatlyklaryny kadalaşdyrýan kanunçylygyň gözbaşydyr. Konstitusiýa adam hukuklarynyň we azatlyklarynyň kepili bolmak bilen, häzirki zaman jemgyýetinde raýatlyk parahatçylygyny we milletara ylalaşygyny üpjün edip, halk häkimiýetliliginiň, şeýle hem hukuk, dünýewi döwletiň ykrar edilen sütünlerini şöhlelendirýär.

OKUMA-ANLAMA

Häzirki wagtda adam hukuklaryny we azatlyklaryny üpjün etmek hem-de goramak bu döwletiň döwrebap ösüş derejesiniň alamatydyr. Adam hukuklary diýlende şahsyýetiň dogulmagy bilen, onuň elinden alyp bolmaýan tebigy hukuklaryna düşünilýär. Esasy Kanunymyzyň milli kanunçylykdaky ornuny, ähmiýetini nazara alyp, döwlet we jemgyýetçilik durmuşynda demokratiýany, döwlet häkimiýet edaralarynyň işini, şeýle-de amala aşyrylýan oňyn jemgyýetçilik-syýasy, durmuş-ykdysady özgertmeleri mundan beýläk hem ösdürmek hem-de has-da kämilleşdirmek ýurt derejesinde esasy maksat bolup durýar. Çünki adam hukuklary umumadamzat gymmatlygy hökmünde häzirki döwürde halkara derejesinde ileri tutulýan esasy ugurlaryň biridir.

OKUMA-ANLAMA

Türkmenistan döwleti Garaşsyzlygyny alan ilkinji günlerinden başlap, halkara resminamalarda bellenilen esasy demokratik hukuklary we azatlyklary ykrar edýändigini yglan etdi. Munuň özi, adamyň bähbitlerini, hukuklaryny we azatlyklaryny goramak hem-de kanunçylygymyzda adam hukuklary boýunça halkara hukugynyň umumy ykrar edilen kadalaryny ornaşdyrmak ýurdumyzda ýöredilýän syýasatyň ileri tutulýan ugurlarynyň biridigini tassyklaýar.

OKUMA-ANLAMA

Bu günki günde Türkmenistan raýatlaryň hukuklarynyň we azatlyklarynyň amala aşyrylmagynyň kanunçylyk kepilliklerini, halkara resminamalaryny berjaý edýän, adamlaryň ykdysady durnuklylygyny we abadançylygyny üpjün edýän hem-de bu ugurdaky borçnamalaryny yzygiderli ýerine ýetirýän döwlet hökmünde halkara derejesinde ykrar edildi. Hormatly Prezidentimiz Gurbanguly Berdimuhamedowyň alyp barýan öňdengörüjilikli syýasatynyň esasy ugry raýatlaryň abadançylygy, asudalygy, parahat ýaşamagy hem-de jan-saglygy hakyndaky aladalary bolup durýar. Muňa mysal hökmünde Aşgabat şäherinde we welaýatlarda adam hukuklary boýunça maglumat merkezleriniň açylmagyny görkezmek bolar.

OKUMA-ANLAMA

Adam hukuklarynyň ulgamyny kämilleşdirmekde biziň döwletimiz dünýä ýurtlarynyň öňdebaryjy tejribesinden, halkara ölçeglerinden we halkara hukugynyň binýadyny düzýän esas goýujy kadalaryndan ugur alýar. Ýurdumyzda umumadamzat gymmatlygy hökmünde häzirki döwürde halkara derejesinde ileri tutulýan adam hukuklaryny we azatlyklaryny goramakda hem-de halkara ynsanperwer hukugynyň ýerine ýetirilmegini doly üpjün etmekde hormatly Prezidentimiziň milli mirasymyzy sarpalaýan, ynsanperwer, öňdengörüjilikli alyp barýan parasatly syýasaty aýdyň şöhlelenýär.

Bilbil ÝOSYÝEWA,

Türkmenistanyň Prezidentiniň ýanyndaky Demokratiýa we adam hukuklary baradaky Türkmen milli institutynyň ylmy işgäri.

OKUMA-ANLAMA

TÜRKMENISTANYŇ DAŞARY ÝURT DÖWLETLERINDÄKI DIPLOMATIK WEKILHANALARYNYŇ STATUSY HAKYNDÄ

Şu Kanun Türkmenistanyň daşary ýurt döwletlerindäki diplomatik wekilhanalarynyň işiniň hukuk esaslaryny, wezipelerini we ýerine ýetirýän işlerini, olary döretmegiň, işini togtatmagyň we bes etmegiň esaslaryny, diplomatik wekilhanalarynyň baştutanlaryny we diplomatik personalynyň agzalaryny wezipä bellemegiň we işini bes etmegiň tertibini, şeýle hem olara we olaryň maşgala agzalaryna artykmaçlyklary hem-de immunitetleri bermegiň esaslaryny kesgitleýär.

OKUMA-ANLAMA

1-nji madda

Türkmenistanyň daşary ýurt döwletlerindäki diplomatik wekilhanalary (mundan beýläk - diplomatik wekilhanalar) bolýan döwleti bilen resmi döwletara gatnaşyklary saklamak, Türkmenistanyň we onuň raýatlarynyň hukuklaryna we bähbitlerine wekilçilik etmek hem-de goramak üçin döredilýär.